

МОВНА ОБ'ЄКТИВАЦІЯ ПОНЯТІЙНОГО СКЛАДНИКА КОНЦЕПТУ FRIEDEN У СУЧАСНІЙ НІМЕЦЬКІЙ МОВІ

Тетяна СЕМЕНЮК

*кандидат філологічних наук,
доцент кафедри німецької філології*

Волинського національного університету імені Лесі Українки

просп. Волі, 13, м. Луцьк

ORCID: 0000-0001-6832-0551

faltan@ukr.net

Анастасія МОРОЗ

здобувачка вищої освіти

Волинського національного університету імені Лесі Українки

просп. Волі, 13, м. Луцьк

nastymoroz005@gmail.com

У статті розглядається понятійний складник концепту FRIEDEN у межах когнітивної лінгвістики. Актуальність теми зумовлюється тим, що концепт FRIEDEN має величезне значення для німецькомовної культури, оскільки він відображає досвід історичних катастроф, суспільних трансформацій і пошуків гармонійного співіснування. Мир у німецькій лінгвокультурі постає не лише як юридично закріплений стан, а й як символ духовної злагоди, внутрішньої безпеки та культурної стабільності. Саме тому вивчення його семантичної структури у словникових джерелах є необхідним кроком для подальшого комплексного аналізу. У дослідженні використано дефініційний метод, що дав змогу зіставити дані сучасних німецьких тлумачних словників (Duden, DWDS, Verben, PONS). Результати аналізу показали, що ядро концепту формують значення, пов'язані з офіційно зафіксованим миром і договірними угодами, які мають політико-правовий характер. Водночас у словниках виразно окреслюються семи, що належать до стану гармонійного співіснування, суспільної згоди й узгодженості інтересів. До периферії потрапляють значення, які хоч і менш поширені, проте демонструють додаткові смислові нашарування: відсутність війни та насильства, а також духовний вимір миру, пов'язаний із релігійним досвідом і відчуттям захищеності у вищій силі. Отримані результати підтвердили багатовимірність концепту FRIEDEN, який поєднує юридичні, політичні, соціальні й релігійно-ціннісні аспекти. Це дає змогу розглядати його не лише як мовну одиницю, що позначає відсутність конфлікту, а й як культурний маркер, який відображає глибинні уявлення німецького суспільства про справедливість, стабільність та безпеку. Перспективним

напрямом подальших досліджень є вивчення образного й аксіологічного складників концепту FRIEDEN у німецькомовному публіцистичному дискурсі, де він набуває нових смислових акцентів у зв'язку з актуальними політичними подіями.

Ключові слова: *концепт, когнітивна лінгвістика, FRIEDEN, дефініційний аналіз, семантичне ядро, периферія.*

LINGUISTIC OBJECTIVATION OF THE NOTIONAL COMPONENT OF THE CONCEPT FRIEDEN IN MODERN GERMAN

Tetiana SEMENIUK

*Candidate of Philological Sciences,
Associate Professor at the Department of German Philology
Lesya Ukrainka Volyn National University
13 Voli ave., Lutsk
ORCID: 0000-0001-6832-0551
faltan@ukr.net*

Anastasiia MOROZ

*Higher Education Student
Lesya Ukrainka Volyn National University
13 Voli ave., Lutsk
nastymoroz05@gmail.com*

The article focuses on the conceptual component of the notion FRIEDEN within the framework of cognitive linguistics. The relevance of the study is explained by the fact that the idea of peace has always played a crucial role in German linguoculture, reflecting historical experience, collective memory, and cultural values. In German, FRIEDEN does not simply denote the absence of war or open conflict; it functions as a key cultural symbol, carrying legal, political, social, and spiritual meanings. For this reason, the definitional analysis of its lexical representation in dictionaries becomes an important step towards a broader cognitive and cultural investigation. The methodological basis of the research is the definitional method, which enabled the comparison of dictionary entries from Duden, DWDS, Verben, and PONS. The analysis revealed that the core of the concept consists of meanings associated with a legally secured state of peace, official agreements, and the idea of harmonious coexistence. At the same time, the periphery of the concept is represented by less frequent but significant semantic components, such as the absence of violence and armed conflict, as well as a religious dimension of peace connected with spiritual security and trust in divine protection. The results confirm that FRIEDEN is a multidimensional cognitive construct. It integrates political and juridical aspects with cultural, social, and axiological layers, which distinguishes it from closely related notions like RUHE («calm») or SICHERHEIT («security»). The study demonstrates that peace in German linguoculture should be interpreted not only

as a condition of political order but also as a culturally loaded phenomenon, deeply embedded in values, ethical orientations, and collective identity. Future research may concentrate on the figurative and axiological components of FRIEDEN in German publicistic discourse, where the concept undergoes constant semantic shifts under the influence of current political and social events.

***Key words:** concept, cognitive linguistics, FRIEDEN, definitional analysis, semantic core, periphery.*

Постановка проблеми. Сьогодні, коли світ переживає численні конфлікти та напруження між державами, особливо важливим стає розуміння поняття «МИР». Мир трактують по-різному: для одних аналізоване поняття відображає відсутність війни, для інших – це дещо інший спектр відносин між людьми та державами. Те, як різні народи розуміють мир, залежить від їхньої історії, культури та мови. Концепт МИР, німецькою мовою – FRIEDEN набуває особливої актуальності сьогодні, коли міжнародні конфлікти змушують людство замислитися над цінністю гармонійного співіснування.

Актуальність теми визначається тим, що концепт FRIEDEN посідає центральне місце в сучасному німецькому суспільстві й культурі, відображаючи не лише політичні та юридичні уявлення, а й соціальні, аксіологічні та духовні смисли. Дослідження понятійного складника концепту FRIEDEN дає змогу глибше зрозуміти специфіку німецької мовної картини світу, а також виявити особливості формування ціннісних орієнтирів, які визначають культурну ідентичність.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблема концепту як об'єкта когнітивної лінгвістики вже неодноразово ставала предметом уваги українських і зарубіжних науковців. У працях Т. Косменди, Л. Пасик, А. Приходька, О. Селіванової, Т. Семенюк [2; 5; 6; 9; 10] аналізуються структура концепту та його багатовимірність. У світовій науці цінними є дослідження Дж. Лакоффа, Р. Ленгакера, М. Бірвіша, В. Кляйна, де підкреслюється культурна та аксіологічна специфіка концептів. Попри наявність цих напрацювань понятійний складник концепту FRIEDEN у німецькій лінгвокультурі досліджено фрагментарно, що й зумовлює необхідність його глибшого аналізу.

Метою роботи є виявлення понятійного складника концепту FRIEDEN шляхом аналізу його дефініційних характеристик та визначення диференційних сем, які формують його семантичне ядро та відрізняють від інших споріднених концептів німецької мови. **Об'єктом** дослідження є концепт FRIEDEN у німецькій лінгвокультурі. **Предмет** дослідження становлять дефініційні характеристики концепту FRIEDEN.

Виклад основного матеріалу дослідження. Протягом останніх десятиліть у межах сучасного мовознавства спостерігається помітне зростання інтересу до поглибленого вивчення взаємозв'язку між мовою і мисленням. Ця закономірність призвела до швидкого розвитку когнітивної лінгвістики, яка розглядає мову не просто як систему знаків, а передусім як засіб відображення та структурування знань.

Ключовим поняттям цього дослідницького напрямку став концепт, який виступає специфічним ментальним відображенням людського досвіду і бере активну участь у процесах сприйняття, обробки та передачі інформації. Концепт не обмежується виключно лінгвістичними рамками. Його розуміють як складне когнітивне явище, за допомогою якого людина осмислює навколишню дійсність, систематизує здобуті знання та інтегрує їх у власну концептуальну картину світу [5, с. 240]. О. Селіванова характеризує концепт як структурно організовану інформаційну одиницю людської свідомості. Ця структура функціонує як спеціально організована одиниця когнітивної пам'яті. Вона неодмінно містить у своєму складі як мовні (вербальні), так і позамовні (невербальні) компоненти і формується у процесі безперервної взаємодії свідомих та несвідомих психічних процесів. У цьому теоретичному формулюванні акцент чітко зміщується на внутрішню архітектуру та структурну організацію концепту: це не статичне сховище даних, а динамічна система. У ній поєднуються знання, образи, емоції, стандарти, сценарії. Залежно від контексту активуються різні частини цієї системи. В офіційному дискурсі – одні, у побутовому – інші. По суті, це гнучка мережа, що підлаштовується під комунікативні потреби [9, с. 716].

Варто зазначити взаємозв'язок концепту з культурою, ураховуючи таку тісну взаємодію, концепт можна трактувати як «культурно детерміновану одиницю психічних і ментальних ресурсів свідомості людини, яка відображає зміст здобутих знань, досвіду, а також цінностей, сформованих індивідом у процесі пізнання світу» [10, с. 10–11]. Це формулювання акцентує на тому, що концепт не лише структурує знання, а й відображає систему цінностей, культурні коди та ментальні ресурси спільноти.

А. Приходько здійснює важливе теоретичне розрізнення, виокремлюючи вузьке та широке тлумачення концепту. Вузьке тлумачення концепту визначається як основна ідея, яка закріпилася в мові, тобто це те головне значення, яке всі знають і з яким погоджуються. Це значення – його основа, яку можна знайти в словнику. Широке тлумачення концепту охоплює складний комплекс конотативних і асоціативних нашарувань, які накладаються на базове лексичне значення. Цей рівень забезпечує динамічність смислового наповнення, його культурну варіативність і здатність до семантичної трансформації відповідно до соціокультурних змін [6]. Наприклад, слово «дім» у вузькому сенсі – це просто будівля для проживання, а в широкому – це тепло, безпека, сімейні спогади, затишок або, навпаки, для когось – в'язниця чи джерело стресу.

Альтернативний погляд на концепт представляє Т. Космеда, яка розглядає його як «концентрат культурно-національної інформації та носій ціннісних кодів спільноти». У цьому підході особливо виразно видно, чому концепти тієї самої «номінальної» теми (наприклад, «мир») набувають різної ваги та конфігурації в різних культурах. На рівні лексеми ми бачимо близькі відповідники, але на рівні концептуального змісту – іншу історію символів, травм, етичних орієнтирів, дискурсивних практик [2, с. 349]. Саме цей культурно-ціннісний «складник»

пояснює різні очікування, коли одна й та сама назва включається в політичний чи медійний контекст.

Для правильного розуміння природи концепту важливо відрізнити його від поняття [13]. Поняття в традиційному логічному розумінні являє собою сукупність найважливіших ознак, які дають змогу віднести предмет або явище до певної категорії. Воно має чіткі межі, прагне точності і не змінюється залежно від контексту. Концепт же є набагато складнішим утворенням: хоча він і містить понятійну основу, але виходить далеко за її рамки. До структури концепту належать різноманітні образи (метафори, символи, типові ситуації), емоційні забарвлення, оцінні судження, історичні та культурні асоціації. Можна провести таке порівняння: якщо поняття нагадує «скелет», то концепт схожий на живий «організм» зі складною системою зв'язків, де асоціації циркулюють як кров, а цінності функціонують як нервові імпульси [5, с. 240]. Саме через таку складність дослідження концептів потребує комплексних підходів, здатних охопити як стабільні (дефініційні), так і мінливі (асоціативно-ціннісні) елементи.

О. Селіванова наголошує на ядерній структурі концепту. У центрі (ядрі) знаходиться те, що всі розуміють однаково – основні значення слова, які можна знайти в словнику. Це стабільна частина, яка не змінюється в різних ситуаціях і містить логічну, фактичну інформацію про предмет чи явище. На периферії розміщено те, що може бути різним у різних людей: особисті спогади, емоції, додаткові асоціації, культурні особливості. Ця частина рухлива й залежить від життєвого досвіду кожної людини. До периферії також належать образні уявлення та емоційні оцінки, які можуть змінюватися залежно від ситуації або настрою.

А. Приходько пропонує подивитися на концепт як на три обов'язкові складові частини, які працюють разом: 1) понятійна частина – те, що означає слово, його основне значення, яке можна пояснити логічно та знайти в словниках; 2) образна частина – картинки, метафори та асоціації, які виникають у голові, коли чуємо це слово. Ці образи закріплені в нашій свідомості через культуру та досвід; 3) ціннісна частина – те, наскільки важливим, позитивним чи негативним ми вважаємо це поняття, як воно пов'язане з нашими моральними уявленнями та історією мови. Ця частина показує місце концепту в системі цінностей народу [7, с. 331].

У лінгвістичному дослідженні понятійний компонент займає особливе місце, оскільки найбезпосередніше пов'язаний із мовним утіленням концепту. Саме він може бути найоб'єктивніше вивчений через аналіз словникових дефініцій, які фіксують те, як мовна спільнота усвідомлює й вербалізує ключові ознаки концепту. Тому дослідження понятійного складника через словникові тлумачення стає необхідною основою для подальшого комплексного аналізу концептуальної структури.

Зосередимося тепер на вивченні понятійного складника концепту FRIEDEN. Щоб його дослідити, ми проаналізували визначення лексеми «Frieden» у різних німецьких словниках. Аналізуючи словникові визначення, ми можемо визначити головний зміст понятійного складника концепту.

FRIEDEN, який відобразився у значенні імені концепту FRIEDEN – іменника Frieden.

За допомогою дефініцій аналізованої лексеми у чотирьох тлумачних німецьких словниках (Duden, DWDS, Verben та PONS) ми отримали кілька узагальнених значень аналізованого концепту, які становлять його денотат (табл. 1).

Tabelle 1

Dedefinitionsanalyse des Konzepts FRIEDEN

	Duden	DWDS	Verben	PONS
Vertraglich gesicherter Zustand	+	+	+	+
Friedensvertrag	+	+	+	+
Zustand der Eintracht, der Harmonie	+	+	+	+
Abwesenheit von Krieg und Gewalt	–	+	+	+
Geborgenheit in Gott	+	–	–	–

Основним значенням іменника Frieden, який актуалізує концепт FRIEDEN, є ті значення, що зустрічаються в усіх словникових статтях. У нашому випадку це:

1. «*Vertraglich gesicherter Zustand des inner- oder zwischenstaatlichen Zusammenlebens in Ruhe und Sicherheit*» (юридично закріплений стан внутрішньодержавного або міжнародного співіснування у спокої та безпеці).

2. «*Friedensvertrag*» (мирний договір).

3. «*Zustand der Eintracht, der Harmonie*» (стан злагоди, гармонії).

Менш уживані значення зараховуємо до периферії. Так, нами виділено кілька периферій на основі критерію частотності значень у словниках:

Периферія 1 (3 словники) містить одне значення:

1. Лексема Frieden – відсутність війни чи насильства: «*Abwesenheit von Krieg und Gewalt*» (DWDS), «*Keine Gewalt oder Streit*» (Verben), «*Fehlen von Auseinandersetzungen*» (PONS).

Периферія 2 (1 словник) містить одне значення:

1. Лексема Frieden – релігійний аспект миру, відчуття захищеності в Бозі: «*Gefühl der Geborgenheit in Gott*» (Duden).

На основі дефініційного аналізу виділяємо ключові диференційні семи, які притаманні концепту FRIEDEN і відрізняють його від інших концептів німецької мови:

1. **Офіційна врегульованість відносин** – ця сема належить до ядра концепту, наявна в усіх чотирьох словниках і вказує на те, що лексема FRIEDEN – це не просто відсутність конфлікту, а правовий стан, закріплений договорами та міжнародним правом: «*vertraglich gesicherter Zustand*» (Duden), «*Zustand ungestörter Beziehungen zwischen Staaten*» (DWDS), «*völkerrechtlich geregelter Zustand*» (Verben), «*Zustand ohne Krieg zwischen Staaten*» (PONS).

2. **Договірна фіксація** – ця сема також належить до ядра, усі проаналізовані словники вказують на лексему FRIEDEN як на договір: «*Friedensvertrag*» (Duden), «*Vertrag, der einen Krieg beendet*» (DWDS), «*Vertrag zur Beendigung eines Krieges*» (Verben), «*Vertrag nach Kriegsende*» (PONS).

3. Гармонійне співіснування – ядерна сема, усі словники фіксують у концепті FRIEDEN компонент гармонії та злагоди: «Zustand der Eintracht, der Harmonie» (Duden), «Zustand der Harmonie, des Einvernehmens» (DWDS), «Innere Ruhe, Eintracht» (Verben), «Harmonisches Zusammenleben» (PONS).

4. Відсутність збройного конфлікту – ця сема належить до першої периферії, представлена у трьох з чотирьох словників: «Abwesenheit von Krieg und Gewalt» (DWDS), «Keine Gewalt oder Streit» (Verben), «Fehlen von Auseinandersetzungen» (PONS).

5. Духовний вимір – сема другої периферії, зафіксована лише у словнику Duden: «Gefühl der Geborgenheit in Gott» (відчуття захищеності в Бозі).

Дефініційний аналіз іменника Frieden дав змогу об'єднати дефініції у п'ять узагальнених тлумачень лексеми Frieden:

1. Юридично закріплений мир між державами, що ґрунтується на міжнародному праві (ядро).

2. Мирний договір як офіційна угода між сторонами (ядро).

3. Стан гармонії та злагоди в суспільстві (ядро).

4. Відсутність війни чи насильства як базова передумова миру (периферія 1).

5. Релігійний мир, духовна безпека та умиротворення (периферія 2).

Отже, понятійний складник концепту FRIEDEN можна умовно поділити на два підскладники:

1. Лексема FRIEDEN як політичний та юридично закріплений мир, що означає відсутність війни та насильства і регулюється на рівні міжнародних відносин (представлений ядерними семами «офіційна врегульованість відносин» і «договірна фіксація»).

2. Лексема FRIEDEN як стан гармонії та внутрішнього спокою, що охоплює соціальні, психологічні та релігійні аспекти (представлений ядерною семою «гармонійне співіснування» та периферійними семами «відсутність збройного конфлікту» і «духовний вимір»).

На основі словникових дефініцій виділено ключові диференційні семи, які притаманні концепту FRIEDEN і відрізняють його від інших концептів:

1. юридично закріплений стан (ядро);

2. договірна фіксація (ядро);

3. гармонійне співіснування (ядро);

4. відсутність збройного конфлікту (периферія 1);

5. духовно-релігійний вимір (периферія 2).

Ці диференційні семи, зафіксовані у словниках, формують унікальне семантичне ядро та периферію концепту FRIEDEN, що дає змогу чітко відмежувати його від інших споріднених концептів німецької лінгвокультури, таких як RUHE (спокій) та SICHERHEIT (безпека).

Висновки й перспективи подальшого дослідження. У результаті проведеного дослідження встановлено, що понятійний складник концепту FRIEDEN у німецькій лінгвокультурі має багаторівневу структуру. Його ядро становлять

значення, пов'язані з юридично закріпленим миром, договірною фіксацією та гармонійним співіснуванням. Периферію формують менш уживані, але важливі семи, зокрема «відсутність війни та насильства» та «релігійний вимір миру». Це підтверджує, що концепт FRIEDEN виходить далеко за межі логічного визначення і включає політичні, соціальні, культурні та духовні смисли. Проведений аналіз показав, що концепт FRIEDEN суттєво відрізняється від споріднених понять RUHE («спокій») та SICHERHEIT («безпека»), оскільки поєднує у собі як юридично-політичні, так і аксіологічні характеристики. Це дає змогу розглядати його не лише як мовну одиницю, а й як культурний маркер, який відображає ключові цінності німецького суспільства.

Перспективу подальших досліджень убачаємо в детальному когнітивно-семантичному аналізі інших складників концепту FRIEDEN – образного та ціннісного. Їх вивчення на матеріалі сучасного публіцистичного та медійного дискурсу дасть змогу повніше розкрити когнітивну природу цього концепту, простежити його еволюцію та зрозуміти, як змінюється уявлення про мир під впливом актуальних суспільно-політичних подій.

ЛІТЕРАТУРА

1. Великий тлумачний словник сучасної української мови. URL: <https://1531.slovaronline.com/69097-концепт> (дата звернення: 02.08.2025).
2. Космеда Т.А. Аксіологічні аспекти прагмалінгвістики: формування і розвиток категорії оцінки. Львів : ЛНУ ім. І. Франка, 2000. 349 с.
3. Ковалюк М.В. Актуалізація концепту language в сучасному англійськомовному публіцистичному дискурсі : дис. ... канд. філол. наук : 10.02.04. Чернівці, 2016. 251 с.
4. Матіш-Гнелюк І.М. Аналіз понятійного складника структури концепту FAMILY (діахронний аспект). *Закарпатські філологічні студії*. 2017. Вип. 5. Т. 1. С. 73–81.
5. Пасик Л.А. Об'єктивація та дискурсивна профілізація концепту PARTNERWANL/ВИБІР ПАРТНЕРА (на матеріалі німецької мови) : дис. ... канд. філол. наук : 10.02.04. Луцьк, 2016. 240 с.
6. Приходько А.М. Концептологія дискурсу: апелювання концепту до дискурсів. *Англістика та американістика*. 2013. Вип. 10. С. 43–50.
7. Приходько А.М. Концепти і концептосистеми в когнітивно-дискурсивній парадигмі лінгвістики. Запоріжжя : Прем'єр, 2008. 331 с.
8. Селіванова О.О. Проблеми концептуального моделювання в сучасних мовознавчих студіях. *Лінгвістичні студії*. 2006. Вип. 2. С. 7–13.
9. Селіванова О.О. Сучасна лінгвістика : термінологічна енциклопедія. Полтава : Довкілля-К, 2006. 716 с.
10. Семенюк Т.П. Когнітивно-семантичні та прагматичні особливості німецькомовних полікодових текстів (на матеріалі комерційної реклами) : автореф. дис. ... канд. філол. наук : 10.02.04. Запоріжжя, 2017. 23 с.

11. Duden. (n.d.). Frieden. URL: <https://www.duden.de/rechtschreibung/Frieden> (дата звернення: 27.08.2025).
12. DWDS. (n.d.). Frieden. Digitales Wörterbuch der deutschen Sprache. URL: <https://www.dwds.de/wb/Frieden> (дата звернення: 27.08.2025).
13. Frasyuniuk, N.I. (2021). Concept, notion, meaning in their relationship and interaction. Scientific notes of V.I. Vernadsky Taurida National University. Series: Philology. Journalism, 32(71)(4, part 2), 68–71. URL: <https://doi.org/10.32838/2710-4656/2021.4-2/12> (дата звернення: 25.08.2025).
14. Merben.de. (n.d.). Frieden. URL: <https://www.verben.de/?w=Frieden> (дата звернення: 27.08.2025).
15. PONS Online-Wörterbuch. (n.d.). Frieden. URL: <https://de.pons.com/übersetzung/deutsch-englisch/Frieden> (дата звернення: 23.08.2025).

REFERENCES

1. Velykyi tlumachnyi slovnyk suchasnoi ukrainskoi movy [Concept: dictionary entry]. (n.d.). Retrieved from: <https://1531.slovaronline.com/69097-концепт> [in Ukrainian].
2. Kosmeda, T.A. (2000). Aksiologichni aspekty prahmalingvistyky: formuvannia i rozvytok katehorii otsinky [Axiological aspects of pragmalinguistics: Formation and development of the category of evaluation]. Lviv: Ivan Franko National University Press. [in Ukrainian].
3. Kovaliuk, M.V. (2016). Aktualizatsiia kontseptu «language» v suchasnomu anhliiskomovnomu publitsystychnomu dyskursi [Actualization of the concept «language» in modern English-language publicistic discourse] (Candidate of Philological Sciences dissertation, specialty 10.02.04 – Germanic languages). Yurii Fedkovych Chernivtsi National University, Chernivtsi. 251 p. [in Ukrainian].
4. Matish-Hneliuk, I.M. (2017). Analiz poniatiinoho skladnyka struktury kontseptu FAMILY (diakhronnyi aspekt) [Analysis of the notional component of the concept FAMILY (diachronic aspect)]. *Zakarpatski filolohichni studii*, 5(1), 73–81. [in Ukrainian].
5. Pasyk, L.A. (2016). Ob'iektivatsiia ta dyskursyvna profilizatsiia kontseptu PARTNERWAHL/VYBIR PARTNERA (na materialy nimetskoi movy) [Objectivation and discursive profiling of the concept PARTNERWAHL/Choice of partner (based on German)] (Candidate of Philological Sciences dissertation, specialty 10.02.04 – Germanic languages). Lesia Ukrainka Eastern European National University, Lutsk. 240 p. Retrieved from: http://phd.znu.edu.ua/page/dis/02_2016/Pasyk_dis.pdf [in Ukrainian].
6. Prykhodko, A.M. (2013). Kontseptolohiia dyskursu: apeliuvannia kontseptu do dyskursiv [Conceptology of discourse: appealing a concept to discourses]. *Anglistyka ta amerykanistyka – Anglistics and American Studies*, 10, 43–50. [in Ukrainian].
7. Prykhodko, A.M. (2008). Kontsepty i kontseptosystemy v kohnityvno-dyskursyvni paradymy linhvistyky [Concepts and concept systems in the cognitive-discursive paradigm of linguistics]. Zaporizhzhia: Premier. [in Ukrainian].

8. Selivanova, O.O. (2006). Problemy kontseptualnoho modeliuvannia v suchasnykh movoznavchykh studiiakh [Problems of conceptual modelling in modern linguistic studies]. *Linhvistychni studii: zbirnyk naukovykh prats* [Linguistic Studies], 2, 7–13. [in Ukrainian].
9. Selivanova, O.O. (2006). Suchasna linhvistyka: terminolohichna entsyklopediia [Modern linguistics: A terminological encyclopedia]. Poltava: Dovkillia-K. [in Ukrainian].
10. Semeniuk, T.P. (2017). Kohnityvno-semantychni ta prahmatychni osoblyvosti nimetskomovnykh polikodovykh tekstiv (na materialy komertsii noi reklamy) [Cognitive-semantic and pragmatic features of German multimodal texts (based on commercial advertising)] (Author's abstract of the dissertation for the degree of Candidate of Philological Sciences: 10.02.04 – Germanic languages). Zaporizhzhia National University, Zaporizhzhia. 23 p. [in Ukrainian].
11. Duden. (n.d.). Frieden. Retrieved from <https://www.duden.de/rechtschreibung/Frieden>
12. DWDS. (n.d.). Frieden. Digitales Wörterbuch der deutschen Sprache. Retrieved from <https://www.dwds.de/wb/Frieden>
13. Frasyuniuk, N.I. (2021). Concept, notion, meaning in their relationship and interaction. *Scientific Notes of V. I. Vernadsky Taurida National University. Series: Philology. Journalism*, 32(71)(4, part 2), 68–71. <https://doi.org/10.32838/2710-4656/2021.4-2/12>
14. Verben.de. (n.d.). Frieden. Retrieved from <https://www.verben.de/?w=Frieden>
15. PONS Online-Wörterbuch. (n.d.). Frieden. Retrieved from <https://de.pons.com/übersetzung/deutsch-englisch/Frieden>

Стаття надійшла: 29.10.2025

Прийнято: 23.10.2025

Опубліковано: 02.12.2025

